

KESEDARAN KERJAYA DALAM KALANGAN MURID MENENGAH RENDAH

NUR HAFIZAH BTE IBRAHIM

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN
(BIMBINGAN DAN KAUNSELING)
(MOD PENYELIDIKAN DAN KERJA KURSUS)

FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2017

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk meneroka aspek kesedaran kerjaya dalam kalangan murid menengah rendah di Maktab Sultan Abu Bakar Johor Bahru. Terdapat empat aspek kesedaran kerjaya yang dikaji iaitu minat, tanggapan, kematangan dan membuat keputusan kerjaya. Kajian ini juga bertujuan untuk menghasilkan satu model kesedaran kerjaya. Pendekatan kualitatif dengan reka bentuk kajian kes digunakan dalam kajian ini. Seramai enam orang peserta kajian yang terdiri daripada murid tingkatan dua dipilih dengan menggunakan kaedah persampelan bertujuan. Prosedur pengumpulan data dijalankan dengan menggunakan protokol temu bual separa berstruktur. Kesahan dan kebolehpercayaan data dilakukan dengan membuat triangulasi daripada pelbagai sumber data dan semakan rakan. Hasil analisis data temu bual, beberapa tema kesedaran kerjaya berkenaan aspek minat, tanggapan, kematangan dan membuat keputusan kerjaya telah dikenal pasti. Tema-tema untuk aspek minat ialah proses kehidupan, faktor kecenderungan sendiri, mengenal potensi diri, membina dan merancang matlamat, pengaruh dan galakan keluarga serta persekitaran, media massa dan kemajuan teknologi, kesesuaian antara personaliti dengan minat, faktor pengalaman, dorongan keluarga dan potensi diri. Tema-tema untuk aspek tanggapan ialah proses merancang kehidupan, akademik menjamin kerjaya dan panduan merancang kerjaya. Tema-tema untuk aspek kematangan kerjaya rujukan memilih kerjaya dan bermotivasi. Manakala tema untuk aspek membuat keputusan kerjaya kepentingan pendidikan, faktor persekitaran dan diri sendiri serta sendiri unggul. Kajian ini juga menghasilkan model kesedaran kerjaya yang terdiri daripada aspek intrinsik iaitu potensi, motivasi dan sendiri unggul serta aspek ekstrinsik iaitu persekitaran, pengalaman, pemerhatian dan sokongan keluarga. Dapatan kajian secara keseluruhannya menunjukkan bahawa murid mempunyai kefahaman mengenai kerjaya, mengetahui minat kerjaya mereka, mereka berusaha mendapatkan maklumat kerjaya dan mereka juga boleh merancang serta membina matlamat kerjaya. Kesimpulannya, kajian ini membuktikan bahawa wujudnya kesedaran kerjaya dalam kalangan murid menengah rendah di Maktab Sultan Abu Bakar, Johor Bahru. Implikasi kajian menunjukkan bahawa peranan semua pihak khususnya ibu bapa, pendidik dan murid sendiri penting untuk memastikan kesedaran kerjaya dapat ditingkatkan dari semasa ke semasa supaya murid mempunyai perancangan kerjaya yang jelas.

CAREER AWARENESS AMONG STUDENTS IN LOWER SECONDARY SCHOOL

ABSTRACT

This study aimed to explore aspects of career awareness among lower secondary pupils in Maktab Sultan Abu Bakar of Johor Bahru. There are four aspects of career awareness under review i.e. interest, response, maturity and making career decisions. This study also aims to produce a career awareness model. The qualitative approach with the design of the case studies are used in this study. A total of six participants from form two are selected by using the purposive sampling method. Data collection procedures are carried out using partial structured interview protocol. The validity and reliability of the data is done by making triangulation from various sources of data and member check. Results analysis data interview, some relevant aspects of the theme of career awareness interest, response, maturity and make career decisions have been identified. The themes for this aspect of interest is the process of life, his own inclination factors, knowing the self potential, build and design the ultimate goal, the influence and encouragement of family and neighborhood, the mass media and technological advancements, conformity between the personality factors of experience, interest, encouragement of family and self potential. The themes for this aspect of the response is the process of designing life, academic guarantee career and guides to plan career. Themes for aspects of career maturity are references to choose a career and motivated. While the theme for the aspects of decision making are education interests, environmental factors and own self as well self excellent. This study also produced a career awareness model which consist of intrinsic aspect of which is the potential, motivation and self excellent as well as extrinsic aspect which is the environment, experience, observation and families support. Overall findings indicate that students have an understanding about the careers, find out their career interests, they strive to obtain information on career and they can also plan and build career goals. In conclusion, this study demonstrated that the existence of career awareness among secondary pupils at Maktab Sultan Abu Bakar, Johor Bahru. The implications of this research shows that the role of all parties, particularly parents, educators and students own is important to ensure career awareness can be increased from time to time so that students have a clear career planning.

ISI KANDUNGAN

Muka Surat

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI RAJAH	xi
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI SINGKATAN	xiii

BAB 1 PENGENALAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	1
1.3 Pernyataan Masalah	9
1.4 Tujuan Kajian	13
1.5 Objektif Kajian	13
1.6 Soalan Kajian	13
1.7 Kesignifikanan Kajian	14
1.8 Definisi Konsep dan Definisi Operasional	15

1.8.1 Kerjaya	15
1.8.2 Kesedaran Kerjaya	16
1.8.3 Murid Sekolah Menengah Rendah	17
1.9 Limitasi Kajian	18
1.10 Rumusan	18

BAB 2 KAJIAN LITERATUR

2.1 Pendahuluan	19
2.2 Pendekatan Teori	20
2.2.1 Teori Tret dan Faktor	20
2.2.2 Teori Super	22
2.2.3 Teori Krumboltz, Mitchell dan Gelatt	24
2.3 Kajian Literatur	25

2.3.1 Kajian Literatur Kesedaran Kerjaya	26
2.4 Rumusan	37

BAB 3 METOD KAJIAN

3.1 Pengenalan	38
3.2 Reka Bentuk Kajian	39
3.3 Prosedur Menjalankan Kajian	42
3.3.1 Fasa Pertama	42
3.3.2 Fasa Kedua	43
3.3.3 Fasa Ketiga	43

3.4 Protokol Temu Bual	44
3.5 Tempat Kajian	44
3.6 Prosedur Pemilihan Sampel Kajian	45
3.7 Prosedur Pengumpulan Data	46
3.7.1 Analisis Data Temu Bual	46
3.8 Prosedur Analisis Data	47
3.8.1 Proses Transkripsi	47
3.8.2 Menyusun Atur Data	48
3.8.3 Pengekodan dan Membentuk Sistem Kategori	48
3.9 Peranan Penyelidik	49
3.10 Etika Kajian	50
3.11 Prosedur Pengesahan Data	51
3.11.1 Kesahan dan Kebolehpercayaan	51
3.12 Rumusan	53

BAB 4

DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan	54
4.2 Maklumat Diri Peserta Kajian	55
4.2.1 Peserta Kajian A	55
4.2.2 Peserta Kajian B	56
4.2.3 Peserta Kajian C	56
4.2.4 Peserta Kajian D	57

4.2.5 Peserta Kajian E	57
4.2.6 Peserta Kajian F	58
4.3 Analisis Data Temu Bual	58
4.3.1 Soalan Kajian 1 : Bagaimanakah minat kerjaya murid?	59
4.3.2 Soalan Kajian 2 : Bagaimanakah tanggapan murid terhadap kerjaya?	66
4.3.3 Soalan Kajian 3 : Bagaimanakah kematangan kerjaya murid?	72
4.3.4 Soalan Kajian 4 : Bagaimanakah murid membuat keputusan terhadap kerjaya?	75
4.4 Hasil Dapatan Kajian	79
4.5 Rumusan	83

5.1 Pengenalan	86
5.2 Rumusan Dapatan Kajian	87
5.3 Perbincangan	87
5.3.1 Cara Murid Mengenali Minat Kerjaya	88
5.3.2 Tanggapan atau Persepsi Terhadap Kerjaya	90
5.3.3 Kematangan Kerjaya Murid	91
5.3.4 Membuat Keputusan Kerjaya	92
5.4 Implikasi Kajian	94
5.5 Cadangan	96

5.5.1 Kementerian Pelajaran Malaysia	97
5.5.2 Peranan Guru	97
5.6 Cadangan untuk Kajian Akan Datang	98
5.7 Rumusan	100
RUJUKAN	101
LAMPIRAN	

SENARAI RAJAH

No. Rajah

Muka Surat

4.1	Model Kesedaran Kerjaya	80
-----	-------------------------	----

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
4.0	Analisis Dapatan Soalan Kajian 1	59
4.1	Analisis Dapatan Soalan Kajian 2	66
4.2	Analisis Dapatan Soalan Kajian 3	72
4.3	Analisis Dapatan Soalan Kajian 4	75

SENARAI SINGKATAN

ANOVA	<i>Analisis of Varians</i>
CDI	<i>Career Development Inventory</i>
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
PBS	Pentaksiran Berasaskan Sekolah
PIPP	Pelan Induk Pembangunan Pendidikan
SDS	<i>Self-Direct Search</i>
UAE	<i>United Arab Emirates</i>
UBK	Unit Bimbingan dan Kaunseling

SENARAI LAMPIRAN

- A Surat Kebenaran Menjalankan Kajian
- B Surat Kebenaran Peserta Kajian
- C Protokol Temu Bual
- D Transkripsi Temu Bual
- E Analisis Dapatan (Koding – Kategori – Tema)

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Bab ini membincangkan perkara-perkara yang meliputi latar belakang kajian, pernyataan masalah, tujuan kajian, objektif kajian, soalan kajian, kesignifikanan kajian, limitasi kajian, definisi konsep dan operasional, limitasi kajian dan rumusan bab. Kesemuanya dibincangkan bersesuaian dengan tajuk kajian iaitu kesedaran kerjaya dalam kalangan murid menengah rendah di salah sebuah sekolah menengah di Daerah Johor Bahru.

1.2 Latar Belakang Kajian

Kerjaya merupakan bahagian yang sangat penting dalam kehidupan setiap orang dan merupakan proses pelaksanaan sesuatu pekerjaan untuk mendapatkan pulangan atau pendapatan dengan tujuan untuk menampung keperluan dirinya sendiri mahupun orang lain. Super (1957) menyatakan bahawa kerjaya juga adalah termasuk persediaan awal yang dibuat oleh individu untuk memasuki dunia pekerjaan, semasa di dalam dunia pekerjaan dan sehinggalah persaraan. Oleh itu, pembangunan kerjaya individu seharusnya dibimbing bermula sejak dari peringkat sekolah lagi. Sekiranya hal ini tidak dilaksanakan, individu tersebut akan menghadapi kesukaran dalam membuat pilihan kerjaya yang sesuai dengan kehendak dirinya sendiri.

Mohd Ali (2010) menyatakan terdapat perbezaan antara definisi kerja dan kerjaya manakala sesetengah individu mempunyai kerja tetapi bukan kerjaya. Kerja merujuk kepada pekerjaan yang sementara dan tidak berterusan manakala kerjaya ialah pekerjaan yang dipilih oleh individu untuk seumur hidupnya. Kerjaya perlu penglibatan dan latihan selain dapat menggambarkan kejayaan dalam bentuk kewangan dan personal yang stabil. Perbezaan ini membawa implikasi bahawa setiap individu mempunyai harapan ingin menceburkan diri dalam bidang kerjaya yang memberi kepuasan intrinsik dan ekstrinsik kepada diri sendiri. Oleh itu sebelum menceburi sesuatu bidang kerjaya, individu perlu membuat penilaian dengan teliti untuk memilih pekerjaan yang sesuai dengan dirinya.

Menurut Moreland (2006), pembangunan kerjaya individu berkait rapat dengan memiliki sesuatu pekerjaan yang membawa manfaat atau kebaikan. Sekiranya individu tersebut tidak dibimbing dan dibantu, dia tidak dapat membuat pilihan kerjaya yang bersesuaian dengan kehendak dirinya. Di samping itu, Nurinahafiza (2012) menyatakan setiap individu perlu membuat pemilihan kerjaya bermula pada peringkat sekolah lagi. Dengan itu setiap individu perlu membuat keputusan mengenai kerjaya dan perlu menyelesaikan sebarang kekeliruan atau permasalahan berkaitan dengan pemilihan kerjaya yang betul. Perkara ini jelas menunjukkan bahawa institusi pendidikan berperanan sebagai pihak pertama yang bertanggungjawab memberikan pendidikan kerjaya kepada murid sekolah.

Kerjaya merupakan suatu perkara penting yang perlu diutamakan oleh setiap individu kerana kehidupan masa hadapan seseorang bergantung kepada bidang kerjaya yang dipilih. Menurut Norfadhilah dan Halimah (2010), pemilihan kerjaya merupakan satu proses yang berterusan bermula dengan persepsi kanak-kanak terhadap dunia pekerjaan kemudian berkembang kepada peringkat awal remaja. Persepsi awal ini akan menjadi penggerak kepada remaja untuk memilih sesuatu bidang kerjaya yang diinginkan. Peringkat pembelajaran pada tahap menengah rendah sudah mula memasuki bidang-bidang kerjaya berdasarkan mata pelajaran elektif yang akan diambil pada peringkat menengah atas. Hal ini memberikan satu persepsi bahawa murid telah mendapat kesedaran awal tentang laluan kerjaya yang akan dipilih.

Ayranci dan Oge (2011) menyatakan usaha mencapai matlamat kerjaya profesional ialah satu cabaran dan cara terbaik berdasarkan aspek pengumpulan pengetahuan, kemahiran, pengalaman dan wawasan mengenai kerja yang berkaitan

dengan subjek kerjaya. Institusi pengajian tinggi turut menyediakan murid dengan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk meningkatkan kesedaran kerjaya murid. Hal ini penting kerana fokus pendidikan selepas peringkat persekolahan menengah atas lebih memberi penekanan terhadap diri murid untuk memilih pekerjaan yang sesuai dengan minat, bakat dan personaliti mereka. Oleh hal yang demikian, kesedaran kerjaya akan menjadi penanda aras dalam membentuk perkembangan kerjaya dan hala tuju yang bakal diceburi pada masa hadapan.

Tan (2014) menyatakan bahawa kesedaran kerjaya merupakan satu kemahiran hidup yang penting untuk menghasilkan individu yang mampu berdikari dan bersedia dengan perubahan pesat dalam dunia pekerjaan. Kesedaran kerjaya yang diperoleh secara tidak langsung akan mengekalkan keseimbangan yang sihat antara peranan kerja dan kehidupan. Oleh itu, pembangunan kesedaran kerjaya boleh membantu murid dan memainkan peranan yang aktif dalam merancang kerjaya mereka bermula dari peringkat awal lagi. Kesedaran kerjaya akan menggerakkan seseorang murid itu untuk mula mengenali jenis pekerjaan, membuat pemerhatian kepada kerjaya orang sekeliling, menimbulkan minat terhadap pekerjaan dan merancang kerjaya mereka.

Kesedaran kerjaya merupakan sesuatu perkara yang amat penting pada peringkat awal pembangunan kerjaya individu. Perkara ini melibatkan kesedaran individu terhadap peluang serta maklumat sesuatu pekerjaan. Menurut Eliason and Patrick (2008), kesedaran kerjaya merujuk kepada kesedaran individu terhadap peluang-peluang pekerjaan yang wujud serta keperluan kerjayanya. Kesedaran adalah termasuk maklumat seperti syarat kelulusan pendidikan, kemahiran, jenis kerjaya yang wujud, persekitaran kerjaya, peraturan-peraturan serta jangkaan sesuatu bidang

kerjaya atau industri yang tertentu. Oleh itu, dalam kajian ini, kesedaran kerjaya perlu memfokuskan kepada empat aspek yang utama iaitu sejauh mana minat murid terhadap kerjaya, tanggapan atau persepsi murid terhadap kerjaya, kematangan murid dalam memilih pekerjaan seterusnya cara murid membuat keputusan terhadap kerjaya mereka.

Dalam kajian yang dijalankan oleh Zainab (2012), kesedaran kerjaya murid adalah berdasarkan tingkat pencapaian akademik dan bidang pekerjaan bapa. Murid memahami bahawa untuk mendapatkan pekerjaan yang baik, mereka perlu mempunyai pencapaian akademik yang cemerlang. Oleh hal yang demikian, motivasi mula timbul dengan menunjukkan tingkah laku kesungguhan terhadap pelajaran untuk mencapai kecemerlangan akademik. Tambahan lagi, tanggapan atau persepsi murid terhadap pekerjaan bapanya boleh menimbulkan minat terhadap kerjaya seterusnya memberikan dorongan kepada murid untuk membuat keputusan kerjaya. Jelasnya, faktor luaran menyumbang kepada kesedaran kerjaya murid walaupun hanya pada peringkat awal.

Suhaimi, Siti Zanariah dan Ramli (2011) dalam kajiannya mendapati bahawa aspek membuat keputusan kerjaya memberi pengaruh dan sumbangan yang paling kuat terhadap kematangan kerjaya murid. Hal ini menunjukkan bahawa kematangan kerjaya murid boleh dilihat setelah murid itu membuat keputusan terhadap kerjayanya. Aspek minat dan tanggapan murid terhadap kerjaya dipengaruhi oleh faktor persekitaran seperti tingkat pencapaian akademik dan bidang pekerjaan ahli keluarga. Pengaruh persekitaran sangat penting dalam memastikan seseorang itu mempunyai kesedaran terhadap kerjaya. Oleh sebab itu, pendidikan kerjaya secara langsung

mahupun secara tidak langsung perlu disalurkan kepada individu pada peringkat umur kanak-kanak lagi.

Abdul Wahab, et al. (2008) menyatakan bahawa murid yang mempunyai kesedaran kerjaya sentiasa berusaha untuk mengumpul maklumat kerjaya, meningkatkan tahap akademik dan merancang kerjaya pada masa hadapan. Dalam hal ini, usaha murid dikaitkan dengan tahap motivasi murid itu sendiri kerana motivasi seseorang akan digerakkan melalui tingkah laku untuk mencapai sesuatu matlamat. Oleh hal yang demikian, dorongan daripada persekitaran amat penting untuk menimbulkan motivasi seterusnya mempamerkan tingkah laku murid yang berusaha ke arah kesedaran kerjaya. Perancangan kerjaya amat berkait rapat dengan aspek minat, tanggapan terhadap kerjaya, kematangan murid memilih kerjaya seterusnya membuat keputusan kerjaya. Umumnya mendapati bahawa sesuatu perancangan itu memerlukan individu mengambil kira semua faktor yang terdapat pada persekitarannya.

Satu kajian terperinci yang dijalankan oleh Abu Talib, et al. (2014) mengenai kesan Modul Kembara Kerjaya ke atas kebolehan merancang kerjaya, efikasi sendiri kerjaya dan kematangan kerjaya mendapati bahawa kebolehan merancang kerjaya, efikasi sendiri kerjaya dan kematangan kerjaya boleh ditingkatkan jika murid mengikuti program kerjaya yang bersistematik. Di samping itu, penggunaan modul telah terbukti berkesan sebagai salah satu bahan sokongan untuk murid-murid membina laluan kerjaya mereka. Perkara ini jelas menunjukkan bahawa aspek kematangan kerjaya yang ditekankan oleh pengkaji dalam kajian ini menunjukkan bahawa murid yang mencapai kematangan kerjaya adalah disebabkan faktor

persekitaran yang mempengaruhinya. Mazlan dan Mohammad Nasir (2009) menyatakan bahawa kelompok bimbingan kerjaya boleh memberikan kematangan kerjaya kepada sekumpulan pelajar. Oleh hal yang demikian, peranan pengkaji untuk meneroka kesedaran kerjaya murid juga penting dalam memastikan Unit Bimbingan dan Kaunseling di sekolah berfungsi sebagai salah satu alat meningkatkan kesedaran kerjaya dalam kalangan murid melalui program kerjaya, pendidikan kerjaya, bimbingan kerjaya dan modul-modul berkaitan kerjaya.

Bagi menghuraikan dengan lebih lanjut lagi mengenai aspek utama dalam kesedaran kerjaya, Abdullah, et al. (2012) mendapati bahawa faktor seseorang murid itu membuat keputusan terhadap kerjaya dipengaruhi oleh faktor usia yang kian meningkat, dorongan ibu bapa, minat, jaminan kewangan dan situasi pekerjaan.

Kajian ini membuktikan bahawa sebab seseorang murid itu boleh membuat keputusan kerjaya adalah disebabkan ada faktor luar yang mendorong dan memberikan keyakinan kepada murid untuk membuat keputusan kerjaya. Peningkatan usia yang menunjukkan seseorang murid itu mencapai kematangan kerjaya menjadikan jenis kerjaya yang dipilih boleh berubah mengikut kesesuaian minat dan tanggapan murid itu sendiri.

Che Amat, Che Nor Aznonmiza dan Kandar (2006) dalam kajiannya menunjukkan bahawa persepsi pelajar terhadap perkhidmatan kaunseling kerjaya memberikan pengaruh dominan kepada seseorang murid itu untuk membuat keputusan kerjaya. Dalam usaha untuk menarik minat murid terhadap Unit Bimbingan dan Kaunseling di sekolah khususnya dalam perkhidmatan kerjaya, murid perlu diberikan pendedahan terhadap aktiviti-aktiviti kerjaya agar minat murid

terhadap bidang-bidang kerjaya akan timbul. Pengkaji dapat melihat bahawa tanpa pendedahan tentang pendidikan kerjaya kepada murid, pemikiran murid terhadap kerjaya akan menjadi sempit seterusnya melambatkan proses kematangan kerjaya seseorang murid.

Program pembangunan kesedaran kerjaya murid adalah sangat diperlukan. Hal ini termasuk persediaan yang khusus mengenai kepelbagaian bidang kerjaya, mencari maklumat mengenai kerjaya secara sistematik serta kaedah-kaedah yang boleh digunakan sepenuhnya terhadap maklumat-maklumat yang telah dikumpulkan. Perry dan Van Zandt (2006) telah menetapkan bahawa kesedaran kerjaya seharusnya didedahkan dengan asas-asas dahulu sebelum individu itu meneroka pilihan kerjayanya. Jadi, program bimbingan dan kaunseling merupakan salah satu cara yang dapat membantu murid memahami dunia pekerjaan, membina kesedaran terhadap pilihan kerjaya yang wujud serta dapat memberikan motivasi juga jangkaan terhadap masa depannya. Oleh hal yang demikian, untuk seseorang murid itu mendapatkan kesedaran kerjaya, aspek utama iaitu minat kerjaya, tanggapan atau persepsi murid terhadap kerjaya, kematangan murid dalam memilih kerjaya dan cara murid membuat keputusan terhadap kerjaya mereka memerlukan faktor-faktor luar yang akan mempengaruhinya.

Sungguhpun kebanyakan murid berjaya meneruskan pelajaran selepas peperiksaan Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia (STPM), namun sejauh mana mereka bersedia menghadapi pemilihan kerjaya yang sepadan dengan potensi diri perlu dikaji selidik dan dijejaki. Tan (2014) dalam kajiannya ada menyatakan walaupun terdapat Unit Bimbingan dan Kaunseling (UBK) yang beroperasi di sekolah, namun pelbagai

program kerjaya yang didedahkan kepada murid seperti pameran dan ceramah masih belum mampu menyuntik kesedaran dalam kalangan murid untuk memilih kerjaya yang sesuai. Adakah peranan yang dimainkan oleh UBK tentang kesedaran kerjaya masih kurang atau penumpuan yang lebih diberi kepada masalah-masalah berkaitan kaunseling sahaja yang menyebabkan fungsi unit tersebut tidak disedari oleh murid? Oleh hal yang demikian, kajian ini bertujuan untuk meneroka kesedaran kerjaya dalam kalangan murid menengah rendah dan mencuba untuk menghasilkan satu model baharu berkaitan kesedaran kerjaya yang dapat memberi manfaat kepada murid seperti yang berlaku di negara maju.

1.3 Pernyataan Masalah

Sekolah menengah merupakan institusi pendidikan yang memainkan peranan terpenting dalam membimbing murid menghadapi masalah kesedaran kerjaya. Kesedaran kerjaya dalam kalangan murid menjadi satu aspek penting dalam menentukan hala tuju kerjaya mereka sama ada di sekolah rendah, menengah, institusi kemahiran, politeknik, mahupun pusat pengajian tinggi. Kesedaran kerjaya juga amat penting untuk memberikan pendedahan awal kepada murid mengenai jenis-jenis pekerjaan yang menjadi sumber idea untuk mereka membuat pilihan. Kepentingan mengetahui jenis-jenis pekerjaan membantu murid merancang laluan kerjaya untuk memberikan kepuasan kerjaya kepada diri sendiri pada masa akan datang.

Terdapat banyak faktor yang mempengaruhi kesedaran murid terhadap kesediaan diri untuk menghadapi alam kerjaya. Sebagai contoh, Mazni (2012) dalam kajiannya tentang faktor utama yang mempengaruhi kesedaran murid terhadap kesediaan diri mereka untuk menghadapi alam pekerjaan dipengaruhi oleh faktor seperti pencapaian akademik, bimbingan kerjaya, dan latar belakang keluarga. Kajian oleh Norasmah (2012) pula mendapati persepsi positif terhadap kerjaya mempengaruhi tingkah laku pemilihan kerjaya dalam kalangan murid universiti. Rohany (2003) turut menyatakan bahawa murid sekolah, khususnya murid sekolah menengah sering menghadapi masalah dalam pemilihan kerjaya. Masalah-masalah yang sering dihadapi adalah berkaitan dengan aspek tidak dapat membuat keputusan, kurang maklumat tentang diri dan kerjaya, tiada kepastian tentang kerjaya yang dipilih, kurang minat untuk merancang, dan tidak mampu menyelesaikan masalah.

Masalah-masalah ini berkait rapat dengan kurangnya kematangan kerjaya pada tahap umur mereka.

Masalah kurang kematangan kerjaya juga akan memberi kesan kepada pelajar-murid apabila berada di institusi pengajian tinggi, institusi latihan kemahiran dan dalam bidang pekerjaan. Hampir setiap murid akan mencari pekerjaan setelah dia menamatkan pelajaran atau latihannya. Pekerjaan yang diceburi bergantung kepada jenis pendidikan, jenis latihan, dan tahap pencapaian yang diperoleh semasa di sekolah. Terdapat juga murid yang tidak tahu memilih dan membuat keputusan jenis pekerjaan yang akan diceburinya. Pengetahuan yang cetek tentang pemilihan pekerjaan akan menyebabkan mereka tidak gembira dengan kerjaya yang dipilih dan melakukan pekerjaan tersebut dalam keadaan terpaksa (Suradi, 1996). Tambahan lagi, tahap kesedaran kerjaya murid ada kaitan dengan pemilihan kerjaya realistik yang

akan diterokai selepas tamat persekolahan menengah atas. Kesediaan dan keprihatinan dalam pemilihan kerjaya kini menjadi semakin rumit dan kompleks disebabkan perubahan persekitaran yang tidak menentu dan tidak dijangka akibat globalisasi.

Selain itu, personaliti murid mempunyai pengaruh kepada pemilihan kerjaya yang akan dibuat. Seseorang itu tertarik kepada sesuatu pekerjaan disebabkan personaliti dan beberapa faktor lain yang terkandung dalam latar belakang pekerjaan itu. Seseorang akan memberikan pandangan mereka terhadap sesuatu pekerjaan berdasarkan bentuk kerja dan pangkat-pangkat yang terdapat di dalam pekerjaan itu. Perbandingan diri dengan tanggapan satu-satu pekerjaan dan perasaan menerima atau menolaknya adalah satu penentuan utama di dalam pemilihan pekerjaan (Holland, 1973). Dalam Coon (2008), seseorang itu mestilah mempunyai kesedaran kerjaya

setelah tamat persekolahan. Kesedaran kerjaya merupakan kesedaran tentang perhubungan antara sendiri dengan pendidikan, mengenali kelompok pekerjaan serta kemahiran dalam membuat sesuatu pilihan. Oleh itu, kesedaran kerjaya merupakan pengetahuan tentang konsep kendirinya dan pelbagai aspek dunia pekerjaan seperti jenis-jenis pekerjaan, persekitaran pekerjaan dan faedah-faedah yang diperoleh daripada sesuatu pekerjaan.

Corak pembentukan individu perlu dipupuk sejak awal lagi agar mereka mengetahui perkara yang diinginkan dalam kehidupan mereka. Dengan mengetahui sejauh mana kesedaran kerjaya dalam kalangan murid menengah rendah, pihak sekolah dan ibu bapa akan dapat membentuk murid dan anak yang lebih sensitif tentang alam pekerjaan dan mampu mensasarkan hala tuju kerjaya mereka sepadan dengan keperluan pasaran kerja. Uloma, Sunday dan Ngozi (2013) menyatakan ibu

bapa berperanan membantu anak-anak mereka dalam menggunakan maklumat sumber kerjaya bagi meluaskan pemahaman dan kesedaran anak-anak dalam membuat keputusan yang lebih bijak dalam pemilihan kerjaya.

Taskinen, Schutte dan Prenzel (2013) melihat peranan pihak sekolah yang tidak mengambil berat dan individu tidak berminat dalam memilih kerjaya menjadi sebab utama mengapa golongan murid tidak memupuk minat terhadap sesuatu kerjaya. Sekolah merupakan tempat yang amat penting untuk memahami minat murid terhadap kerjaya dan melihat ciri-ciri individu tersebut mendorong ke arah kerjaya yang bersesuaian. Peranan kaunselor sekolah dilihat penting untuk memberi pendekatan yang sistematik dalam membantu semua murid membuat keputusan, memahami diri mereka sendiri dan membangunkan matlamat yang sesuai. Murid perlu didedahkan dengan aktiviti mengenal diri melalui tafsiran hasil ujian piawai dan mempunyai maklumat pekerjaan yang sesuai untuk diri murid (Ibrahim, Wambiya, Aloka & Raburu, 2014).

Kesedaran kerjaya perlu dikenal pasti dalam usaha membina laluan kerjaya murid. Hal ini dianggap penting kerana dengan adanya persiapan awal dalam mempertimbangkan pilihan kerjaya potensi diri dapat diperkembangkan sejajar dengan kehendak pekerjaan yang akan diceburi kelak. Senario kerjaya dan persediaan yang ada dalam pemilihan kerjaya akan membantu murid dalam mempersiapkan diri mereka memasuki fasa baharu yang memerlukan mereka membuat keputusan yang sepadan dengan pekerjaan yang dipilih dalam menentukan hala tuju kerjaya.

